

Évközi 23. vasárnap

Ez 35,4-7a

Átok és áldás

Pusztává leszel, és megtudod, hogy én vagyok az Úr. Mivel örökös ellenség voltál, és a kard hatalmába adtad Izrael fiait, szorongatásuk idején, végső bűnhődésük idején a kard hatalmába adtad Izrael fiait, azért amint igaz, hogy élek – mondja az Úr, az Isten –, elborítlak vérrel, és vér fog üldözőbe venni. Bizony így lesz: vérontással vétkeztél, azért vér fog üldözni. Pusztasággá és sivataggá teszem Szeir hegyét, és kiirtok mindenkit, aki arra jár.

Az átok és az áldás igen gyakran fordul elő a bibliai szövegekben, a jelen szövegben Edom és az edomiták megátkozása igen súlyos szavakkal történik. Ennek oka, hogy az edomiták segítettek Izrael elpusztítani. Ehhez a néphez igen különös kapcsolatot fűzi a bibliai Izraelt. Az edomiták hegyvidéken laktak. Ez a terület volt a Jordán-árok folytatása a Holt-tenger felől. Földjüket az első tenger felőli eső öntözte, egy részét vörös homokkő borította. Leghíresebb városuk, Petra ma is romjaiban látható, részben a homokkőbe vésték templomait. A karaván út mellett olyan erősségeket építettek ki, amelyet az izraeliták soha nem tudtak bevenni (2Kir 14,7-10). Lakói a sziklák repedéseiben éltek, a hegyekből rezet bányásztak, a karavánok megadóztatásából jelentős haszonra tettek szert, és igen gazdag diplomáciai ismeretekkel és egyéb ismeretekkel is rendelkeztek (Jer 49,7). Izrael ősellenségnek tekintette az edomitákat, annak ellenére, hogy története folyamán számos esetben kapcsolatba került velük, Izrael elfoglalásakor segédkeztek a hódítóknak, és ezt az izraeliek soha nem bocsátották meg nekik.

Az átok és annak gyűlöletes hangneme a keresztény fül számára szokatlan, de a Közel-Keleten a mindennapi élet része volt, segítségével az emberen túlmutató természetfeletti gonosz erőket akarták mozgósítani. Az általános meggyőződés szerint, akit megátkoznak, arra rászabadítják a szerencsétlenséget. Már a pátriárkák is megátkozták ellenségeiket, és áldották azokat, akik őket segítik, vagy szintén megáldják. Nagyon nehéz követni az ószövetségi emberek gondolkodásmódját, akik számtalan esetben az átokból átváltak áldásba.

Az ellenség megátkozása alapvetően abból a meggyőződésből származik, hogy Izrael soha sem csak földi háborút vív, hanem háborúját

Jahve, a seregek ura segíti, és ennek következtében a bálványokban bízókát és isteneiket le akarja győzni. Ez az oka annak, hogy a győztes minden esetben isteneinek tiszteletét is ráerőszakolja a legyőzött ellenségeire. A legyőzött istenszobrokat összetörik. De mivel Izraelnek nincs ilyen szobra, nem lehet ilyen módon Istenét meggyalázní.

Jézus Krisztus azonban ezt az átkozódást, sőt az ősi átkot is, melyet az őszülők vettek magukra, meg akarta törni, és meg is tette. Pál azt mondja, Jézus Krisztus értünk „bűnné” (1Kor 5,21) és „átokká” lett, azért, hogy megszabadítson bennünket a törvény átkától (Gal 3,13), hogy ennek következtében Isten lelkének áldásában részesülhessünk. Jézus tehát nem átkozódni és pusztítani jött (Jn 3,17.12.47), hanem áldást hozni még ellenségeire is. Csak az utolsó ítéleten jelenik meg az átok szó Jézus szájából a megátalkodott bűnösökre vonatkoztatva (Mt 23,41). Még a tanítása elhanyagolóit sem ítéli el. Igaz őket maga a tanítás ítéli el (Jn 12,47 köv.).

Az ellenséges cselekedetek, főleg az igazságtalan ellenségeskedés minden emberben feneketlen gyűlöletet tud felszabadítani. Ez természetes reakció, megjelenése ellen lelkünkben nem sokat tudunk tenni. De ennek a gyűlöletérzésnek elfogadása vagy elvetése már tőlünk függ. A gyűlölet mindig pusztít, és soha nem arányosan, mértékletesen. A legnagyobb baj, hogy a gyűlöletspirált erőszakkal megfékezni alig lehet. Ugyanis a bosszú sok esetben a vérbosszú láncolatára épül. Az elkövetett bűnt viszont valakinek mindig meg kell bosszulnia. A bosszú beteljesedése után azonban a harmónia vagy a kiengesztelődés nem történik meg. A bosszú és a gyűlölet legfélelmetesebb hatása az, hogy miután elpusztítja ellenségét, a pusztítóban éppen úgy megmarad az engesztelhetetlen keserű érzés. Ezért a gyűlölet felkeltése és a bosszúra ingerlés a legnagyobb véték, amit ember egy másik ember ellen elkövethet. Nem véletlen Jézus ennek megfékezésére törekedett és tanítványait is arra szólította fel, hogy áldjátok ellenségeiteket, és ne átkozzátok. Sok esetben a saját bűnünket sem értjük, de az ellenségek megáldása azt feltételezi, hogy megértjük mások bűnét és annak értelmetlenségét. Az áldással azt kérjük, hogy jussanak el gyűlöletük megfékezésére.